

Het Parool

Waarom ik van de kunst van herman de vries (geen hoofdletters) houd

Door Maarten Moll • 13 mei 2022

[Maarten Moll](#) 13 mei 2022, 20:00

In het Kröller-Müller zag ik jaren geleden tekeningen van herman de vries (geen hoofdletters, want hij vindt dat er geen hiërarchie tussen dingen bestaat).

De dochters waren ook mee. Ze begrepen niet waarom ik zo lang naar kaarsrecht getrokken strepen in een zee van wit kon kijken.

"Het gaat over oneindigheid."

Vier glazige ogen staarden me aan.

Saai vonden ze het. Meer dan saai.

"Wat vind je daar mooi aan?"

"Dat is toch geen kunst?"

Vragen van de onwetenden.

Ga het maar eens uitleggen.

(Bij de Van Goghs loste hun onvrede op in het herkenbare dat ze zagen.)

In Tot Zover, het Nederlands Uitvaart Museum op de Nieuwe Ooster, is in de Grote Zaal de tentoonstelling *vergaan* van herman de vries te zien. Over vergankelijkheid.

Ik hou heel erg van zijn werk. Er is een filmpje op internet te vinden waarin hij in een paar minuten een kunstwerk maakt door met verkoolde takken stippen op een vel papier te stampen. (Het idee dat lang over het maken van kunst gedaan moet worden omdat het anders niets voorstelt, vastgeroest in ons denken over kunst, werd hiermee heerlijk van tafel geveegd.)

Ik heb het filmpje niet aan de dochters laten zien omdat ik dezelfde gestelde vragen vreesde, maar ik vond het een ontroerend filmpje. Dat kwam door de toewijding waarmee herman de vries zijn kunst maakt.

En door de uitleg. Kunst hoeft niet uitgelegd te worden, maar de zachte stem waarmee de kunstenaar over zijn werk sprak gaf het werk nog meer lading. Iets mythisch en prehistorisch.

Dat werk ging ook over vergankelijkheid.

In Tot Zover is een vitrine met kranten te zien. Kranten, het ging om de *Hassfurter Tag*, van dezelfde dag die herman de vries in de grond begroef, om ze een week na elkaar weer op te graven. Zo zien we zes kranten op een rij, de eerste een puntgaaf exemplaar, en dan de per week meer onleesbaar geworden krant.

Ik denk niet dat ik goed kan uitleggen wat er mooi, of goed aan is. Wel dat ik er een behoorlijke tijd naar heb zitten kijken. Het is natuurlijk ook een werk dat over tijd gaat. Over transformatie. En over ons. We zijn allemaal kranten die steeds meer verouderen en vergaan. Nou ja, zoiets. Dat zeg ik maar niet tegen mijn dochters, anders denken ze nog dat ik echt van lotje getikt ben.

En ook platgereden frisdrankblikjes die hij op het eiland La Gomera vond, meenam, en inlijstte, vertellen een verhaal. 'En nadat hun verpakkingstaak is volbracht, maken ze nog heel wat mee,' staat erbij geschreven.

Hun leven houdt niet op, lijkt herman de vries daarmee te zeggen, en dat geldt ook voor de mens, blijkt uit een teksttekening gemaakt in houtskool. Als het leven stopt, gaat het leven door. Als een oneindig proces. Voor hem een geruststellende gedachte, waarmee de tentoonstelling die gaat over vergaan, tegelijkertijd ook troost biedt.

Ingelijst als een platgereden frisdrankblikje leven we verder.

Maarten Moll schrijft over dagelijkse beslommeringen in de stad. Lees al zijn columns terug in het [archief](#).

Reageren? m.moll@parool.nl.